

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Erzsébet királyi hercegnő és jegyese.

Megirtuk lapunkban, hogy néhai Rudolf trónörökös leánya, a kedves Erzsébet királyi hercegnő jegybelépett Windischgrätz Ottó herczeggel. Ez alkalommal az ifju jegyespár arcz-

melve. Majd több uralkodói család sarja volt szóba hozva, de öreg királyunk kimondotta, hogy a sziv döntsön. Tehát a sziv döntött és így az ifju királyi hercegnő kiválaszthatta azt, akit

Erzsébet királyi hercegnő.

Windischgrätz Ottó herceg.

képét is bemutatjuk. Igaz szerelemből eredt a házasság, melyhez dicsőségesen uralkodó királyunt, mint nagyapa, örömmel adta a szükséges beleegyezést.

Erzsébet királyi hercegnő elébb a német trónörökösnek, Frigyes Vilmosnak volt kisé-

szetett. Az esküvő napja még nincs megállapítva, de remélhetőleg már a jövő tavaszon egybekel az ifju jegyespár. Részünkről csak igaz boldogságot kívánhatunk kedves emlékü Rudolf trónörökös árvájának, ki a magyarokat oly igazán szerette.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Az utlevelek rendben vannak.

Gyertyámos községből mult héten száznégyszázötven családot indult Amerikába. Az utlevelek mind rendben vannak.

Az országnak minden hivatalnoknak vak kell, hogy legyen, másképp el sem képzelhető az az összevisszaság, ami nálunk történik. Miként lehet az, hogy Gyertyámosról, az ország legtermékenyebb vidékéről, a Bácskából *egyszerre száznégyszázötven család vegye kezébe a kivándorlás botját?* Mert, hogy ezek az emberek jókedvükből induljanak az újvilágba, mintha csak nyulászni mennének: az el sem képzelhető. Nagy baj, borzasztó nyomoruság indította utnak az aranykalászkodó termő bácskai földről Amerika felé az embereket. Ott a sok mindenféle hivatal, ott a sáskahadmódjára hemzsegő hivatalnoksereg, de nincs egy szem, mely a munkásnép baját meglássa, nincs egy hang, mely a verejtékező, éhező nép keserűt kikiáltja.

Miért veszen vándorbotot kezébe a nép? Azzal nem törődik senki. Amíg az adóját tudta fizetni, addig kellett a munkás, most, hogy éheznek: mehet a pokolba! Mit bánja azt a hivatalnok! . . . De bizony megsiratja az ország, ha a legjobb munkaerőt veszni hagyjuk.

Azok a hivatalos urak nem érzik a bajt. Kigondolnak újabbnál-újabb adószedési módokat, hanem a jövedelemre, a keresetre, ami alkalom van, még azt is megnehezítik. Ha így tart ez még tíz évig, szomorúan fog kinézni Magyarország! . . .

A szabadságért harczoló burok két évi véres harczban félannyit sem veszítettek, mint az alatt Magyarországot a békében. Az angolok sem veszítettek több embert, mint a magyar nemzet az alatt a két év alatt. Pedig nálunk nincs háború, nincs véres harcz! — béke van, *de szomorú béke*, mely fájóbb a háborúnál.

Azt hittem, hogy tulzott lárma az, amit a népről hallunk, de nem tulzott! Apámnak, mint kisbirtokosnak a Székelyföldön volt 40 hold földje. Hat év előtt megért holdja 250 forintot. Ma áruba van bocsátva 50 forintjával — *de nincs rá vevő!* A munkásnép fut-rohan szerteszét a nagy világba. A Felvidékről, Erdélyből, a Dunántulról, szóval az ország minden részéből tömegesen folyik a kivándorlás. Még a Kánaán földje, a Bácska is rohamosan bocsájtja ki a vándorló rajokat.

Az előljáróknak, az értelmiségnek jelszava az, — hogy az utlevelek rendben legyenek! Tehát akkor mindent megtett, ha *az utlevelek rendben vannak!* Ez a nembánomság, ez a nem-törődömség igen keservesen fog fizetni nekünk. A hivatalos szigorú pontosság, — *behatóbb, lelke-*

sebb munkálkodás nélkül megboszulja magát. Mi azt hisszük, hogy nemcsak az utlevelekkel kellene törődni, hanem legelsősorban a munkásnéppel és annak ezernyi-ezer bajával. *Szittya.*

A felirati javaslat.

Az új képviselőház felirati bizottsága elkészítette a trónbeszédre adandó válaszfelirat tervezetét s a hétfői képviselőházi ülésen olvasták fel először.

A válaszfelirat köszönetet mond a királynak az új törvényhozásba vetett bizalmáért s azután előterjeszti, hogy mit kíván tenni a törvényhozó testület a következő 5 év alatt. Hozzájárul a felirat Ő Felsége tanácsaihoz, melyeket a nemzeti termelők és nemzeti munka támogatására ajánl s a gazdasági kiegyezés kérdését akként kívánja rendezni, amint az igazságosság és méltányosság és hazánk ez idő szerint súlyos anyagi helyzete kívánja. A gazdasági kiegyezéssel a külső országokkal kötendő vámszerződések szintén elő kell, hogy készíttessenek.

A felirat szerint nagy érdeklődéssel várja az új országgyűlés az ujjonezjutalék megállapítására vonatkozó javaslatokat a kormánytól s reményli, hogy a kormány az ország áldozatkészségét a legszigorúbb szükség mértékén tul igénybe venni nem fogja, mert az államnak elsőrangú ereje a polgárok anyagi jóléte. A közigazgatás javítását, az adórendszerek átalakítását, az igazság és a közoktatás fejlesztését szintén igéri a törvényhozóknak a felséghez intézett felirata.

A felirat a képviselőházban a hét végén kerül tárgyalásra. Több hozzászólás lesz, már csak azért is, mert a trónbeszéd szép magyarosságra a magyar képviselőház felirata a esufondárosságig idegen hangzású. A közigazdaságunk belső bajaival sem foglalkozik oly tüzetesen, mint a trónbeszéd, pedig éppen ez volna a képviselőházi felirat legfőbb hivatása. Csupán közigazdaságunk külső érdekeit érinti, holott elsősorban a belsőt kellene tárgyalnia. Hiszük, hogy ez a felirat átdolgozva, átszűrve és a hiányokkal kibővítve kerül ki a tárgyalás alól.

Három új püspök.

A mult héten Ő felsége a király három üresedésben levő püspöki széket töltött be, a győrit, szombathelyit és székesfehérvárit.

A győrire egy régi nevezetes magyar nemzetiség erőteljes fiatal sarját Széchenyi Miklós grófot szemelte ki a királyi kegy. Nagy feladat vár ő reá a vegyes nyelvű győri egyházmegyében, hol horvát és német nemzetiségű papok jutottak bizonyos arányban stallumokhoz. A boldog emlékü Zalka püspök hosszú betegsége alatt nagyon kiélesedtek az egyházmegye területén a néppárti ellentétek, melyek az utolsó választások alkalmával tetőpontjukat érték el.

Szell Kálmán jól tette, hogy megengedte, hogy mindenki kedve szerint mutassa ki a fogafehéréit. Még jobban tette azonban, hogy ez egyházmegye élére oly fiatal, munkabíró, finom modoru, szerény és mégis erélyes főpapot emeltetett, ki a viszonyokon akar is, tud is változtatni, az egyház jogainak esorbitása nélkül. Szívünk mélyéből kívánjuk, hogy a haza reménye Széchényi Miklós grófban ne csalódjék, amint nem csalódtak azok, kik őt annak idején egy nevezetes magyar papnevelő-intézet élére állították.

Szombathely István Vilmost nyerte főpásztorának, ki egyházmegyéjében született, nevelkedett és már eddig is mint püspöki titkár és segédpüspök, aldásosan működött. Ismeri egyházmegyéjének minden erényét és bűnét. Muraköz és a zalai néppárt az ő hazafias vallásossága elé is nagy feladatokat gördít.

Az ősrégi Székesfehérvár, első dicső szent királyaink temetkezési helye, Várossy Gyula dr.-ban ritka higgadtságú, böles mérsékletű, példás papi erényekkel díszeskedő főpásztort nyert. Buzgó ő tulbuzgóság nélkül, mély vallásossága tettetés nélkül, tudós, fitogtatás nélkül. Steiner méltó utóda lesz az egyházi fegyelem fentartásának szigorában; de nem a vallásfelekezeti béke megzavarásában. Tapintatos vezérnek bizonyult, mióta a kalocsai egyházmegyből első hazai papnevelő intézetünk élére elhivatott és ez a finom tapintatosság bizonyára vezérelve lesz egyházmegyéje kormányzatában is. Szerény anyagi eszközökkel fog ugyan rendelkezni, de az ő jó szíve módot fog találni, hogy ama szerény eszközökkel is sok szépet teremtsen.

Amint látjuk tehát a kormány választása mind a három püspöki székre vonatkozólag is oly szerencsés volt, hogy mint egyéb intézkedései, általános helyesléssel fog találkozni.

Mennyit ér Magyarország?

Minden magyar honpolgárt érdekel az a kérdés, hogy mennyit is érhet Magyarország? Érdeklődve hallgatjuk, mikor egyik-másik birtokos földjeit becsülgetik. Egy falu becslése még érdekesebb, egy megyének az árát tudni legérdekesebb, de egy országnak az árát tudni: az a legeslegérdekesebb lehet.

Magyarország becsértékének összeállítása nem kis dolog volt. Egy magyar statisztikus dolgozott rajta éveken át, míg végre összeállította és a legutóbbi budapesti statisztikai kongresszus alkalmával a magyar nemzeti vagyon becsléséről irt tanulmányát bemutatta. Megirtuk, hogy a számok beszélnek. Aki nem tud számolni, nem is él jóformán. A magyarok hazájáról is beszélnek a számok. E szerint Magyarország nemzeti vagyona:

1. Termőföld	15,374.732,428
2. Bányák és kohók	1,639.985,206
3. Épületek	4,432.774,386
Ingatlan vagyon	21,447.492,014
4. Közlekedési eszközök	3,878.156,308
5. Ingó javak	10,142.447,806
6. Külföld elleni követelések	270.447,000
Összes nemzeti vagyon	35,738.548,228
Tartozás a külfölddel szemben	4,651.962,324
Magyarország nemzeti vagyona	31,106.076,904

Nem valami kellemes helyzet, de még megjárja. Vannak nálunknál sokkal czudarabbul is. A hazánk vagyoni állását látva, csak arra ösztönözhet bennünket az a szám, hogy igyekezzünk közigazdaságunkat úgy rendezni, hogy az a nemzeti tartozás hova-tovább csökkenjen. Arra pedig, mint szent célra, azt hisszük, hogy senkit sem kell biztatni e hazában, mert a jóindulatunk vezérel a nemes dolgokra, csupán a helyes irányt kell megmutatni az embereknek. És ez a helyes irány pedig nem más, mint az, hogy csak magyar terméket használjunk, magyar ipart pártoljunk és csupán magyar származású dolgokat támogassunk, terjeszszünk. Akkor Magyarország még többet fog érni.

Erzsébet napja.

Jövő héten lesz nov. 19-dike, az az Erzsébet napja, mely alkalommal a magyar hazában mindenfelé kegyelettel ünneplik drága emlékü Erzsébet királynénk nevenapját. Már most előre készülnek az ünnepségekre, melyek lefolyásáról annak idején beszámolunk. Ez alkalommal egy rövid történetet mondunk el Erzsébet királyné életéből:

A besnyői zárda sekrestyés fráterének az volt a szokása, hogy ha beeresztett valakit a kapun, először is kezét fogott vele s akár nő volt, akár férfi, hatalmasan megrázta kezét.

Egy alkalommal királynénk csöngetett be a klastromba. A fráter beereszté s megmutatott neki mindent, aztán ismét kibocsátotta, anélkül, hogy felismerte volna a látogatóban királynénkat. A gvardián épen kinézett az ablakon s észrevette, hogy a Felső Asszony távozik a zárdából. Lélekszakadva rohant le az emeletről s ez volt az első szava a fráterhez:

— Megrázta a kezét?...

— Nem! — felelte egykedvűen a fráter, de látván a zárdafőnök ijedt arcát, kíváncsian megkérdezte:

— Miért?...

— Szerencsétlen hisz az a királyné volt!

— A királyné!?!... s a szegény fráter majd összeroskadt ijedtében.

Máskor meg a királyné a besnyői kolostor

feletti erdőrézben eltévedt és az erdőből a kijárást nem tudta megtalálni, mert drótkerítés zárta el előtte az utat. Szerencsére egy besnyői kapuczinus barát került arra, akit a Felső Asszony megszólított.

— Gödöllői lakos vagyok — mondá — szeretnék haza találni, merre lehetne kérem kijutni az erdőből?

Az öreg barát felismerte a királynét, a kolostor kertjén keresztül — a besnyői templomig vezette.

A királyné megköszönte fáradozását és kijelentette, hogy „ha már itt van, benéz a templomba is“. S ezzel bement a kolostor ódon templomába és térden állva, összekulcsolt kezekkel fohászkodott.

Kisiparosok felsegítése.

Az a nagy nyomoruság, melybe a kisiparososztályt a 4 esztendő pangás sodorta, egyre ijesztebb mérveket ölt.

Az a 40 millió korona, melyet a minisztertanács megszavazott korántsem elég arra, hogy minden munkanélküli munkásnak kenyeret adjon. Hiszen a fővárosban és vidéki góczpontokban ezrével lézeng a munkanélküli való kisiparosok száma. Hogy a lejtőn való lefelé gördülésben megállithassuk a pusztuló, züllő kisipart, ahhoz nagyobb szabású kezdeményezés, a kormánynak fokozottabb gondoskodása szükséges.

Azt a 40 millió koronát ne nagy iparvállalatoknak adja a minisztertanács, hanem létesítsen ezzel az összeggel iparműhelyeket, kisipari áru-csarnokokat, iparos-szövetkezeteket, melyekben csoportosulva a kisiparos munkás, mint szövetkezetében, munkát vállalhatna.

A sajtó is hiába hullat krokodil-könyveket, a munkanélküli ipari munkásokért, azzal nem segít. Itt gyors segítség, gyökeres orvoslás szükséges.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

A keresztény-szövetkezetek országos nagygyűlése.

A lefolyt napoknak egyik legjelentősebb eseménye szövetkezeti szempontból a keresztény-szövetkezetek nagygyűlése volt, melyet a katolikusok nagygyűlése keretében e hó 8-dikán tartottak meg.

A keresztény-szövetkezetek országos központjához tartozó szövetkezetek száma szintén felül van a százon, egyik jelentős ága tehát immár a magyar szövetkezeti ügynek ez a központ is. Kétségen kívül vezetői tisztában is vannak a szövetkezés gazdasági és társadalmi fontosságával, ez nyújt reményt ahhoz, hogy a felekezeti szempontokat a szövetkezetek falán belül csak másodrangú kérdésnek tartják. A nyíltan bevallott keresztény jelző talán előnyös lehet akkor,

amikor a szövetkezetek terjesztéséről van szó, mert hisz felekezeti jelszavak ma különösen uralkodnak közéletünkben: ámde mikor a szövetkezet már megkezdte működését, azt ne irányítsa más, mint az emberszeretet, a testvériség világító fáklyája.

Oly módon örömmel számítjuk majd a keresztény-szövetkezeteket is a magyar agráriusok szövetkezeti mozgalmának méltó segítőtársaiul; a lefolyt nagygyűlés is arról győzött meg, hogy e szövetkezeteknél a gyakorlati szempontok mindinkább előtérbe lépnek, hogy az igazi ezélt mindinkább kezdik felismerni, sőt a nagygyűlésnek egyéb elfogadott határozata világosan bizonyítja, hogy a katolikus hitéletnek, a szövetkezeti mozgalom élén álló vezérei barátságosan nyújtják kezüket a magyar agráriusoknak a testvériségi együttműködésük, melynek célja a nemzeti jólét megteremtése.

A nagygyűlés lefolyásáról egyébként a következőket írhatjuk:

A katolikus nagygyűlés keretében e hó 8-án tartották meg a keresztény-szövetkezetek kongresszusát, amely a Katolikus Kör disztermében folyt le gróf Zichy Aladár elnöklésével. Gróf Zichy Aladár elnöki megnyitójában a szövetkezésnek anyagi és erkölcsi hasznával foglalkozott. Utána dr. Zlinszky János tartott előadást a szövetkezeti ügy fejlesztése czímmel. A fejlesztés leghatásosabb eszközének az aktív terjesztést tekintti. Hazánkban még csecsemőkorát éli a szövetkezeti eszme, mégis nagy eredményeket mutathat fel, ami kivált vidéki lelkes apostolainak köszönhető. De azért szükség van egységes központra is. A keresztény-szövetkezetek központja már meg is alakult, most már csak tovább kell fejleszteni. Kirtschanek Ödön plebánus javaslatára a kongresszus oly értelmű határozatot hozott, hogy rokonszenvez azokkal az agrárpolitikai törekvésekkel, amelyek a középosztály helyreállítását célozzák, továbbá, hogy a közvetítésnek és kereskedelemnek új alapokon való szervezését szükségesnek tartja s hogy e tekintetben előkelő szerep jut a fogyasztási szövetkezeteknek. Azután gróf Zichy Aladár berekesztette a kongresszust.

Háziipari szövetkezet Szegeden. Irtunk már mi is arról a mozgalomról, mely Szegeden indult meg háziipari női szövetkezet alakítása czéljából. A mozgalom immár célravezetett, a szegedi háziipari szövetkezet egyik közelmúlt vasárnapon tartotta meg alakuló ülését. Megválasztották az igazgatóságot 12, a felügyelőbizottságot 5 taggal. A szövetkezet czélja egyrészt a háziipar belterjes művelése és a magyar ipar pártolása, másrészt a tagok anyagi helyzetének javítása és a szegények segélyezése. Felkarolja a háziipar valamennyi ágát, ugyszintén azon játékszerek készítését is, melyek a nők munkakörébe vonhatók.

Iparszövetkezeti mozgalom a Székelyföldön. Brassóból jelentik lapunknak, hogy Hegedüs kereskedelmi miniszter támogatásával megindult mozgalom, melynek czélja a székely vármegyék iparának szövetkezeti uton való föllendítése, kedvező állapotba jutott. Nemrég érkezett oda: Horváth János, az Országos Központi Hitelszövetkezet kiküldöttje, Szakács Péter, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara titkára, Solt Adolf, kir. ker. iparfelügyelő. Eddigi

működésük eredménye, hogy a mult kedden Székelykeresztúron, szerdán Baróthon, csütörtökön pedig Brassóban megalakult az ipari és gazdasági szövetkezet. Brassóból Szepsi-Szt.-Györgyre utaztak a küldöttek, szövetkezet alakítása céljából.

➔ TÖRVÉNYKEZÉS. ➔

A járásbíró dohányja. A késmárki járásbírósság vasszekrényének második kulcsát *Matyasovszky* József járásbíró állandóan a dohánytartója fenekén tartotta. A löesei törvényszék elnöke hivatalos vizsgálatnál figyelmeztette a járásbíró, hogy a kulcsnak az adóhivatalban a helye. *Matyasovszky* el is küldte oda a kulcsot, de az adóhivatalból visszaküldték neki azzal, hogy elég gondjuk van nekik az adókulcsal s nem érnek rá a járásbíró kulcsára vigyázni. A kulcs tehát újra visszakerült a dohány közé, míg nem *Kis Pál* napidíjas rá nem talált, amikor épp meg akarta dézsmálni a főnöke dohányját. A dohány után így rákerült a sor a pénztárra is s az irnok állandóan a hivatalos pénzzel enyhítette a hónap végén összetorlódo anyagi zavarát. A járásbírónak csakhamar föltűnt a hiány s följelentést tett a törvényszéknél ismeretlen tettes ellen. Közben kelepcezt állított a tolvajnak is, a mennyiben tíz darab tíz forintost megjegyzett. A megjegyzett pénzből nyolezat megtaláltak a napidíjásnál, mire a löesei törvényszék két évi fegyházra ítélte. A kassai tábla a büntetést másfél esztendőre szállította le. A vádlott azonban nem várta be az ítélet kihirdetését, hanem Amerikába szökött. Mivel pedig ezeröt száz korona volt a hiány, a járásbíró a löesei törvényszék fegyelmi eljárás alá fogta. A kassai tábla azonban úgy találta, hogy ebben az esetben inkább a késmárki adóhivatal a hibás s ezért a járásbíró fölmentette. A királyi kuria, az ügyészség felebbezése folytán mult héten tárgyalta azt az ügyet és az elsőfoku ítélet megváltoztatásával, a már azóta nyugalomba vonult járásbíró rosszalásra ítélte s a kinestár kárát 1241 koronában állapította meg.

Bajonet és bot. A mult télen, január 5-dikén *Sesics* Mekó bosnyák katona a józsefvárosi vasúti állomásról szemet szállított a kapitányának. Egy csapat csavargó körülvette a kocsit, s mindenki lekapott róla egy-egy darab szemet. *Sesics* kirántotta az oldalfegyverét s akit legközelebb ért, *Német* Józsefet fejbe vágta vele. A csavargók elverték volna *Sesics*et, ha közülök a rendőrök ki nem men-

tek s az őrszobába nem viszik. Amikor a csavargók már széteszlottak *Sesics* csak akkor ment ki az őrszobából, de alig hogy kilépett az ajtón, *Német*, aki ott leselkedett rá, egy bottal hátulról leütötte. *Sesics* hetekig feküdt a kórházban. *Német* most katona a 69. ezredben; mult héten állították a budapesti büntetőtörvényszék elé, ahol azzal védekezett, hogy ő nem akart szemet lopni s ártatlanul bántotta őt *Sesics*. A törvényszék két heti fegyházra ítélte *Német*et s ezt az ítéletet a katonai hatóságnak is tudtára fogja adni.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. Most, mikor *Salisbury* esendesíteni iparkodik a nyugtalan angol közvéleményt, újabb angol vereség híre érkezik. Botha Transzvál déli részében *Vrijheid* mellett ismét tönkrevert egy angol hadoszlopot. Bővebb részletek e csatáról nincsenek, egy távirat csak annyit jelent, hogy az angolok rövid harez után megadták magukat. A harezter eseményei tehát erősen ellentmondanak az angol miniszterek állításainak s ezért van, hogy a miniszter kijelentései ma már nem nyugtatnak meg senkit. Veszedelmes hírek jönnek a Fokföldről is ismét. Fokváros egész helyőrségét behívták szolgálattételre, mert egy tekintélyes számú bur sereg a várostól északra a tengerpart mentén ezirkál s a minap kemény ostrom alá fogta *Piquetberg* várost, amely legfőlebb száz angol mértföldnyire van Fokvárostól.

➔ MI UJSÁG? ➔

Stefánia főhercegnő Bodrog-Olasziban. *Stefánia* főhercegnő férjével, *Lónyay Elemér* gróffal és kíséretével a héten *Olasziban* érkezett. A pályaudvaron igen nagy közönség gyűlt össze. A vendégeket *Hadik Béla* főispánnal, *Matolay Etele* alispánnal és *Dókus Gyula* főjegyzővel *Zemplén* megye küldöttsége fogadta. Az alispán üdvözlő beszédére a főhercegnő a többek között örömet fejezte ki a felett, hogy férje szülőföldjére lépett. Mint a nádor unokája szívta magába a magyarok iránti szeretetet. A főhercegnő szavait lelkes éljenzés követte. *Ambrózy Nándorné* a hölgyek nevében szép virágcsokrot nyújtott át a főhercegnőnek, aki a fogadó bizottság tagjainak bemutatása után férjével *Bodrog-Olasziba* kocsizott, ahol szintén fényesen fogadták. Innen *Deregnőre* utaztak gróf *Lónyay Gáborék*hoz.

**Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba!
Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előjáráságnak,
hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.**

Emléktábla egy iparosnak. A kőszthelyi ipartestület néhai Unterberger Ferenc lakóházát emléktáblával örökíti meg. Unterberger Ferenc vagyonának felerészét jótékony célra hagyományozta, melyből az elaggott iparosok segélyezésére 46 ezer koronás alapítvány, a szegénysorsu iskolás-gyermekek felruházására pedig 5000 koronás alapítvány jutott. Az emléktábla leleplezése a halhatatlan emlékü jóltevő halálának 10-ik évfordulóján, 1902. évi február 21-én megy végbe.

A nemzeti viselet ellen. A sepsi-szent-györgyi Mikó-kollegium ifjusága elhatározta, hogy a kolozsvári egyetemi hallgatók példájára ezentul magyar ruhában jár. A tanári kar azonban állítólag Mayer János tanár befolyásolására a magyar ruha viseletét tiltotta az ifjuságnak. Képtelenség, hogy akadjon hazánkban olyan tanári kar, mely érzelmeiben ennyire sülyedt volna. Mert a nemzeti viselet, a hazaszeretet külső jelvénye s aki ezt kifogásolja, vagy éppen megütközik rajta, annak a hazafiasága egy fapitykét sem ér. Az lehet jó memeluk és lelkében fekete-sárga, de nemzete multjéért lelkesülő jó hazafi nem lehet.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület közgyűlése. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület, melynek nyolcezer tagja van, mint már említettük, vasárnap tartja tízedik évi rendes közgyűlését Kolozsváron. Az egyesület széleskörű munkásságával méltó tiszteletet és nagy népszerűséget szerzett magának az országban. Nagy vagyonnal nem rendelkezik, de amit a nemzet áldozatából kapott, azt a legjobban és a legkörülményesebben használta föl. Így is évente negyven-ötvenezer koronát fordít céljainak megvalósítására. Hogy csak egy év alatt is mily széleskörű tevékenységet fejtett ki, arról számot ad az a jelentés, melyet Radnóti Dezső főtitkár terjesztett a vasárnapi közgyűlés elé.

Segítsük a vakokat! A társadalom épügy, mint az állam, nagyon keveset tett még a vakok érdekében, pedig ezek a szerencsétlen embertársaink a legnagyobb mértékben rászorultak a támogatásra, mert hiszen e nélkül a koldulásra vannak utalva, vagy nyomorultul, elhagyatva pusztulnak el. A vakokat gyámolító országos egyesület karolta fel ujabbán a szegény vakok ügyét s minden erejéből azon van, hogy mostoha sorsukat elviselhetővé tegye, a koldulástól hasznos foglalkoztatás által megmentse őket. A fővárosban tudvalevőleg műhelyt rendezett be számukra a melyben szék- és kosárfonással, kefékészítéssel már is 54 szegény vakot foglalkoztat. A készítmények mind kiállják a versenyt a hasonló iparcikkkel s az egyesület három elárúsító helyén (Király-u. 64. Kaplony-u. 1. és Luther-u. 1.) élénk kelendőségnek is örvendenek. Az egyesület most bennlakással egybekötött „Munkaházat” akar a vakok számára építeni, de mivel anyagi ereje ezt a kiadást meg nem bírja, a nagy közönség jó szívéhez fordul s kéri az emberbarátok nemeslelkű támogatását. Az adományok az egyesülethez (Budapest, VII. Hungária-ut 16. sz.) küldendők.

Megölte a gyanu. Nagyváradról egy szegény eselédleány könyekre indító esetéről veszünk hírt. Pethes Erzsé 16 éves eselédet ugyanis szolgálatadója egy arany mellű ellopásával gyanúsította s feljelentette a rendőrségnél. A szegény fiatal leány ezt a gyalázatot nem bírta túlélni s megmérgezte magát. A boldogtalan haldokolva is azt zokogta:

Sohse loptam életemben.

Néhány órai kinszenvedés után meghalt s ekkorára kiderült ártatlansága is. Az arany mellű azonban aligha lesz kedves többé a gazdájának, mert egy szegény ártatlan emberélet gyászos emléke fog tapadni hozzá.

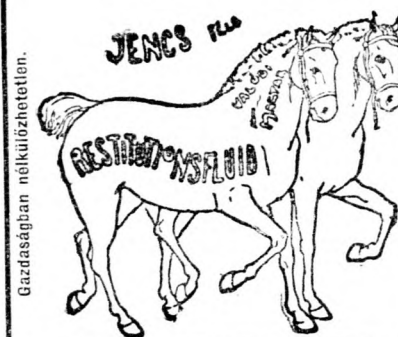
Áttérés a szószéken. Egy párisi templomban mult vasárnap párját ritkító eset történt. Bonnel lelkész prédikált s beszéde befejeztével a szószékről kijelentette, hogy áttér a protestáns hitre s új vallásában is folytatni fogja lelkipásztori működését. A prédikáción jelenvolt ájtatos hívők persze fölfőtte megbotránkoztak ezen az éppen nem vár kijelentésen s zajongva vonultak ki a templomból.

Kitüntetett majorosgazda. Kis-Görbő zalamegyei községben szép ünnepély folyt le a napokban. Hertelendy József nyújtotta át Bezerédj László 30 év óta hűségesen szolgáló majorosgazdájának, Győrvári Jánosnak a kitüntető-oklevelet és a földmivelésügyi miniszter 50 korona jutalmát. Az ünnepélyen Illés Rafael premontrei kanonok mondott szép beszédet. Bezerédj László földbirtokos a nap emlékére összes eselédtségét megvendégelte.

Az egyetem tiszteletbeli doktorai. A budapesti tudományegyetem tanácsa a magyar kereszténység és királyság kilencszázéves jubileuma alkalmából az egyetem tiszteletbeli doktoraivá választotta: Daruvári Alajost, a kuria nyugalmazott másodelnökét, Horánszky Nándor orsz. képviselőt, továbbá Krausz Navér Ferencz freiburgi és Pris Adolf brüsszeli egyetemi tanárokat. A király az egyetemi tanács választását szeptember huszonkettedikén kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyta. Az egyetemi tanács a disz doktorok számára aranydiplomákat állít ki, a melyek dr. Margitay Antal egyetemi tanácsjegyző tervei szerint most készülnek. A két hazai disz doktornak dr. Vécsey Tamás rektor vezetésével a jog és államtudományi kar küldöttsége nyújtja át ünnepélyesen a diplomát, míg a két külföldi tudósnak diplomáciai uton kézbesítik a nagyértékű okleveleket.

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitértővé, erőssé teszi; meggátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókosodást.

— Ára 2 korona. —
Postán 2-60 korona beklüdesé után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS gyógy-szertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

Dr. Egger, Nádor-gyógyszeriárában
Budapest, VI., Váci-körút 17.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az elvetelés megakadályozása.

Az elvetelés rendszerint fertőzés útján történik, azért, mert az elvetélt tehén ivar-szervei összes váladéka bőven tartalmazza a fertőző anyagokat, baktériumokat. Ha ily váladékkal bár még teljesen egészséges hasas tehén valamiként érintkezik, a fertőzés nagyon könnyen beáll és az is elvetél. A fertőzés átmehet az ivarszerveken, vagy átmehet valami nyílt seben keresztül, hol a vérbe jut, a mit már régebben kimutattak. Világos továbbá, hogy a fertőzést könnyen végezheti a bika is párosodás alkalmával, amikor direkt az ivarszervekbe kerül a fertőző anyag. A fertőzés ennél fogva leggyakrabban párzás által történhetik s ezt kell lehetőleg megakadályozni.

A bika általi fertőzés leggyakrabban akkor áll elő, ha idegen bikákat alkalmazunk teheneinkre. Idegen bikát alkalmazva jó gondoskodnunk fertőtlenítésről, ami az által érhető el, hogy a vaszora szőrpamaesát lenyirjuk és langyos, szappanos vízzel lemossuk s azután kaucsykeső segélyével tölcsezen át 1 $\frac{1}{2}$ %-os langymeleg u. n. lysol-oldattal mossuk meg. Ez jó védekezés és ez által a bika sem veszít párzási kedvéből.

Ha valamely vásárolt vemhes tehénnel czepele nők be a bajt, akkor az esetleges elterjedésnek már előre is gátat vehetünk azáltal, hogy külön helyre kötjük, míg leelik. Ha az elkülönítés nem volna lehetséges, akkor valahová oldalra állítandó a tehén s álláshelye tisztán tartandó, illetve alaposan fertőtlenítendő és az állat lehetőleg külön eszközökkel gondozandó.

A járványos elvetelés leggyakrabban előhasi teheneknél fordul elő, de néha teheneknél egyáltalában nem. Az előhasi üszők gyakori elvetélése a hágtás alkalmával való fertőzésre vezethető vissza s ezért fiatal üszők párzásánál tiszta fiatal bikát használjunk, vagy pedig a már leirt módon fertőtlenítsük a bikát.

Gondoskodjunk arról is, hogy ezek ne kerüljenek össze a legelőn idősebb, de meddón maradt tehennel, mert ezek között lehetnek elvetelők, melyek a bajt tenyésztik.

Ha valamely tehénnél 2—3-szor sőt többször fordult elő egymásután az elvetelés, úgy természetes oka lehet a párosodásuk alkalmával történt fertőzés; a legtöbb esetben azonban nem újabb fertőzés az ok, hanem az, hogy maradtak a méhben olyan anyagok, váladékok, melyek az elvetélést okozhatják.

Leggondosabb teendő az elvetélt tehén méhét alaposan dezinficiálni, mivel az esetleges újabb fer-

tőzésnek is eleje vehető. Első dolog a visszamaradó pokla eltávolítása, ha az anyaméhet fertőtleníteni akarjuk.

Ha nem távolodik el a pokla magától, úgy le kell azt választani, mi legbiztosabban mindjárt az ellés utáni első napon történik. Néha nem sikerül az egész eltávolítása, de már az is előny, ha legalább nagyrészt a méh nyákhártyáit éri a fertőtlenítő folyadék. A fertőtlenítést különösen, ha a pokla csak lassan távolodik el, első ízben gyakrabban teljesítsük, mert ilyenkor még legjobban lehet az anyaméhhez férni.

A bika vaszorájának s a péraajkak és környe-keinek alapos fertőtlenítése, az ellés után a pokla elválasztása s úgy ennek, mint a magzatnak elásása és az anyaméh fertőtlenítése tehát a teendő, természetesen nem feledkezvén meg az istállónak is minél szorgosabb tisztántartásáról és fertőtlenítéséről.

B. E.

A legrégibb és a legújabb tojáselrakási mód.

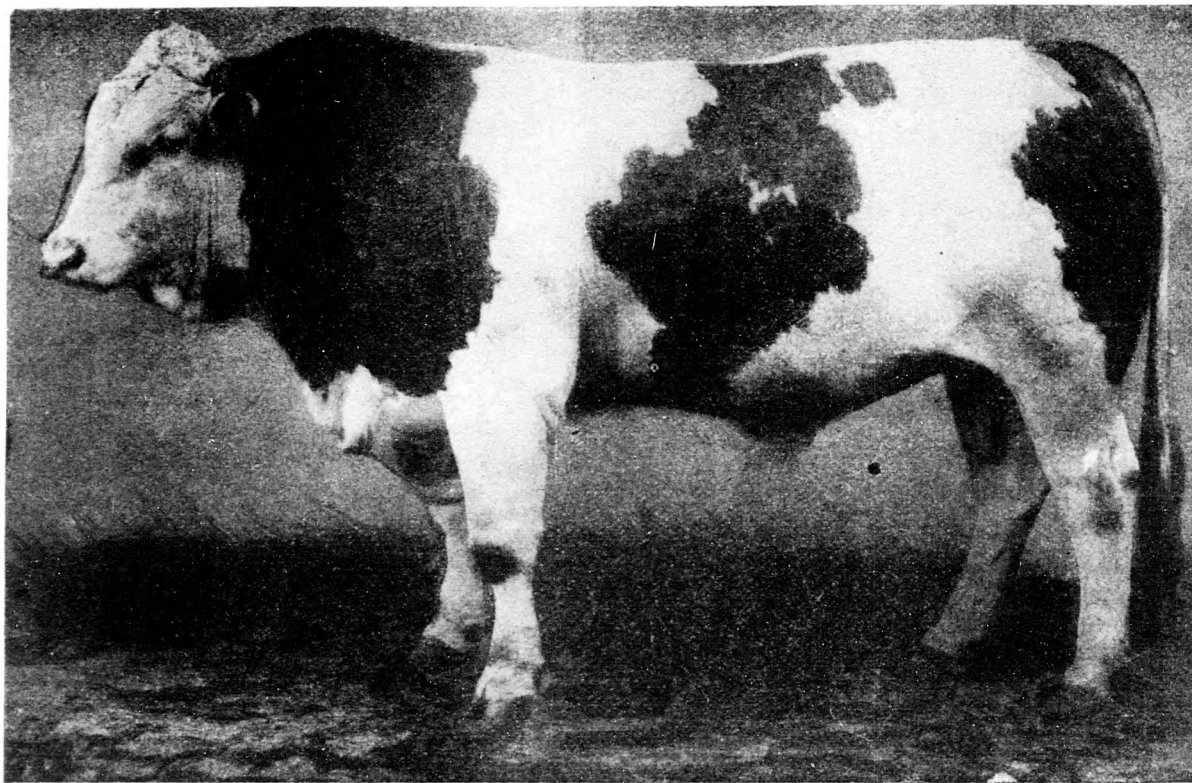
A hidegek beálltával a legjobban táplált tenyészetben is csökken a tyukok tojóképessége, azért jó, ha előre gondoskodunk a tojáselrakásról. Nagyon sokféle módja van a tojáselrakásnak és napjainkig szakadatlanul próbálgatják a különböző módokat, mely által elérhető legyen a kitudzott ezél: a tojás friss eltartása és az eltevésnél használni szokott különböző anyagok szagától való megóvása.

Ez alkalommal a legrégibb és a legújabb s egyszersmind a legegyszerűbb elrakási módokat akarjuk elmondani. A tojáselrakásnak legrégibb módja a khinaiaknál van használatban, melyet már három-ezer évvel ezelőtt alkalmaztak. A friss tojásokat 2—3 milliméter vastag agyagréteggel bevonják s a megszáradt agyagban légmentesen maradnak és állítólag igen jól elállanak a tojások.

A legújabb eljárás szerint a friss tojásokat viz-üveg-oldatban mártják és a héjára lerakodott víz-üveg légmentesítése folytán a legbiztosabban így tartható el a tojás. Az eljárásnál a következőkre kell figyelemmel lenni: minden egy liter fővő vízhez 1 decziliter vízüveget veszünk a festékkereskedésből, azt összefőzzük és hagyjuk lehűlni. Ez a vízüveg-oldat. Ebbe a lehűtött vízüveg-oldatba belerakjuk az elrakásra szánt tojásokat. Az üveg ráülepedik a tojás héjára s ezáltal légmentesen elzárja, hogy az így elrakott tojás sem szagot nem kaphat, mert a vízüvegnek nincsen szagja, sem romlás nem érheti, mert a levegőtől el van zárva. Az így eltartott tojások azonban főzés alatt szétrepednek, de ezen is lehet segíteni, ha a tojás két végét varrótüvel átszurják. Ezt a legújabb tojáselrakási módot figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek.

Egy szép szimmenthali bika.

A marhatenyésztő, különösen ha kezdő vagy még nem elég gyakorlott szemű, az állatok szépségéről, helyes formálódásáról legjobban úgy tájékoztathatja magát, ha csakugyan szépen kifejlett állatokat lát, vagy ha azok sikerült képeit veszi szemügyre. Egy például olyan szép formájú és jól sikerült képről sokat tanul a gazda, mint a milyet mai ábránk mutat, amely egy piros tarka szimmenthali bikát ábrázol. A bikának neve *Orateur* és 1896-ban született. Apja Genus, anyja Marguerite sokszor díjazott

S Z É P S Z I M M E N T H A L I B I K A.

állatok. *Orateur* maga Freiburgban születet s részint odahaza, részint Bernben a marhakiállításokon 1897-től 1899-ig öt ízben, összesen 1400 frank díjat nyert.

A méhek téli gondozása.

A nyugalom télen át oly fontos a méhekre, hogy bármely alkalmas lakással és bármennyi élelemmel birjanak is különben, maga a nyugtalanság elegendő arra, hogy rosszul teleljenek, sőt el is pusztuljanak. Annak örüljön a méhész, ha méhai nem zognak; hanem csak esendes zsonögésben vannak. Ha méheink téli élelemmel kellőleg el vannak látva, ha enyhe helyre vannak beszállásolva; akkor szükségtelen, hogy gyakori vizsgáztatás által háborgassuk.

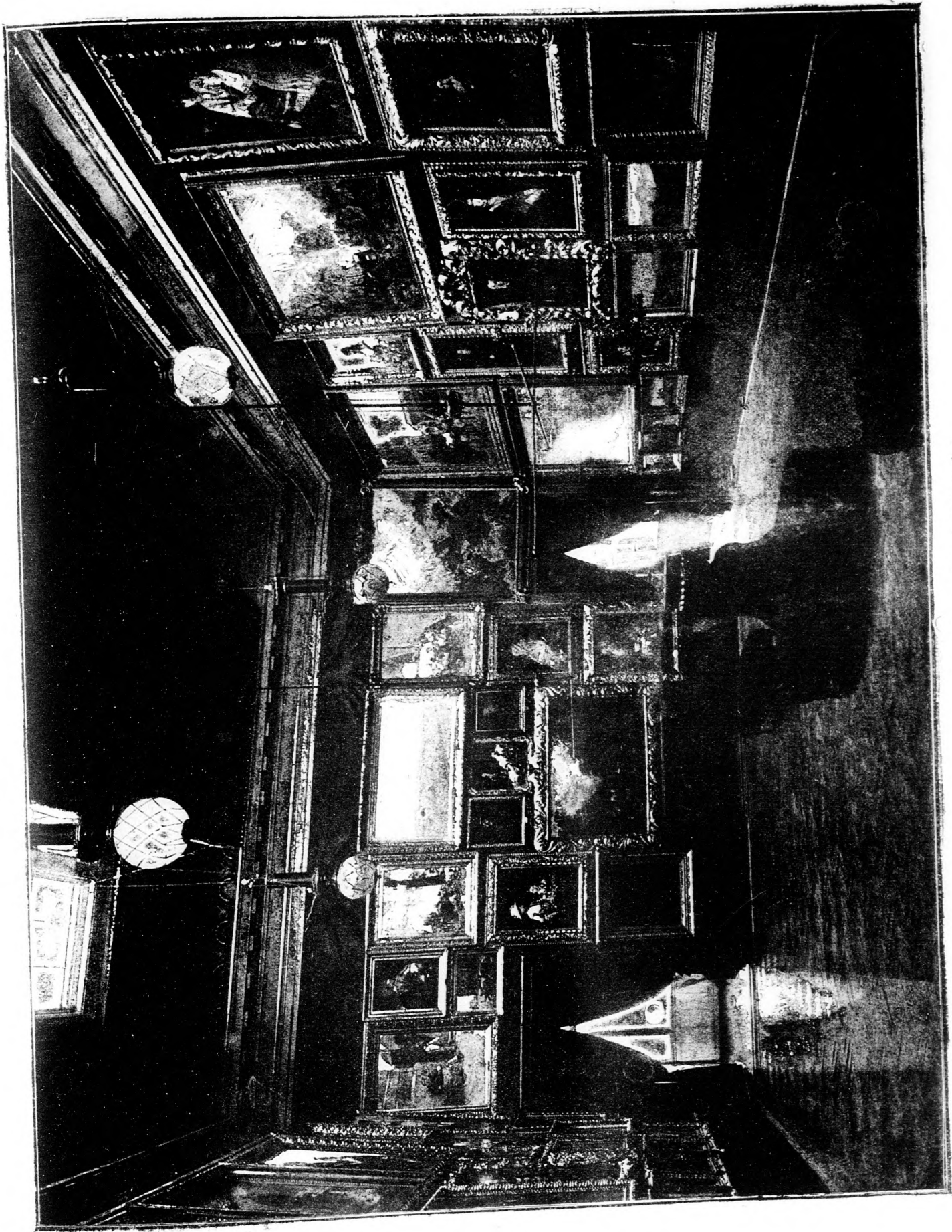
Azért is csak néha napján, két-három heti időközzel hallgassa meg télen a méhész méheit. Ha nem talál közöttük zugó törzsre, akkor hagyja őket nyu-

godni; de ha zugóra akad, azt azonnal vizsgálja meg és a baján segítsen.

A zugásnak különféle okai lehetnek, p. o. egér fészkelte be magát, vagy a lyuk nagyon megszűkül-vén, levegő hiányában szenvednek. Fáznak, vagy pedig nagy melegök van, vagy az eleség elfogyott.

Az egér ellen védelmezhetjük méheinket úgy, ha a röplyukat bojtörjással bedugjuk; szegeket verünk a lyuk eleibe, hogy az egér be ne férjen; egérfogót állítunk fel; finomra tört borsot hintünk a röplyuk eleibe, melyet az egér felszippantván, elkezdi tüszögni s elmenekül.

Zognak a méhek akkor is, ha fáznak; mert többet kell emészteniök és testüket mozgatniok. Azért is nagy hidegben burkoljuk be a kaptárakat; minden hézagot dugjunk be; a röplyukat szűkítsük meg. Azonban nagyon beburkolván a méheket, habár azoknak igen kevés levegőre van szükségük, mégis levegőhiány támadhat; ez esetben enyhe időben szellőztessünk. A vízhiány (mely megismerhető a mézmozsalékról; s ha a szabadban teleltek méheink arról, hogy rossz időben is kiröpülnek, hogy vizet hordjanak be), megszüntetésére tegyünk a röplyuk eleibe havat, vizes szivacsot; vagy akasszunk a kaptárba vízzel telt vályuk. Ha a méz kifogy, adjunk nekik fedett lépes kereteket; ha ez nincs, kandiszczukrot. Verőfényes időjárás mellett (6—8° meleggel) ösztönözzük méheinket a kiröpülésre, hogy kitisztuljanak. Ugyanekkor a fenék is kitisztítandó; a penészes lépek pedig eltávolítandók. A tisztulásra való kiröpüléskor a méhes eleibe szalmát vagy vala-

A MŰCSARNOKBÓL.

mely törmeléket hintsünk, hogy a gyenge méhek ne a fagyos földre, hanem a szalmára esvén, arról visszarpönlni tudjanak.

Az anyátlanságról gyanusak meleg helyen megvizsgáltatván, ha van tartalék anya, segítsünk a bajon. A vérhasban szenvedők, meleg mézesvíz be-lövelése által is, a kirepülésre ösztönöztessenek.

A méhész pedig télen ráérvén, javítson s készítsen kaptárakat s méhészeti eszközöket.

Az állatápolási és állatgyógyászati termelvényeket, melyek a mi tulnyomóan földmivelő és állattenyésztő országunkban oly nagy szükségletet és fogyasztási cikket képeznek, mindeddig külföldről szállították hazánkba, s e révén is százezrek mentek ki tőlünk; újabb időben ezek már hazai készítésben és a külföldit felülhaladó jó minőségben, de jutányosabb áron kaphatók *Jenes Vilmos* gyógyszer-tárában, Budapest, II., Szénatér.

Ószinte elismeréssel kell adózni *Jenes Vilmos* gyógyszerésznek, hogy az állategészség és állattenyésztés emelése érdekében feladatává tette az állatgyógyászati cikkek készítését s azok jutányosabb áraival nagyobb elterjedésüket és közhasznú kihatásaikat elősegítse.

Róma nevezetességei.

(Folytatás.)

— *Deák Antaltól.* —

(2)

A szent Péter-templom előtt hatalmas térség áll, középen egyetlen gránitból faragott egyiptomi obeliszkkal, jobbról és balról művészi szökőkúttal s az egész térséghez kétoldalról koralakban hajló oszloperdő képez gyönyörű keretet.

A tér közepén álló toronymagasságu *obeliszknak* (emlékoszlopnak) fölállításánál majdnem szerenésétlenség történt. A kötelek az erős surlódás következtében, kevés a hiba, hogy tüzet nem fogtak, mikor egy matróz — bár halálbüntetés terhe alatt tilos volt a drága építmény fölállítása közben egyetlenegy szót is szólni — hirtelen elkialtotta magát: „Víz a kötelekre!” A munkavezetők igazat adtak a fölkiáltónak, hamarosan meglocsoltatták a köteleket s ekként a drága obeliszket a szétzuzódástól, sok száz embert pedig a biztos haláltól megszabadítottak. A matróz pedig abban a kitüntetésben részesült, hogy Virágvasárnapján Róma összes templomait az ő családja látja el pálmaágakkal.

A szent Péter-templom fölülről, hatalmas kupolája ablakain kapja a világosságot. Ez a párját sehol sem lelő kupola már messziről szemébe ötlük az embernek, ami nem csoda, mert hiszen van oly nagy, mint

FARKASVADÁSZAT.

a Pantheon, melyben a meggyilkolt Umberto király tetemei nyugosznak.

A hatalmas kupola alatt van a főoltár, melynél csak a pápa szokott misézni és pedig a nép felé fordulva. A főoltár mennyezet alatt áll, négy aranyozott bronz-szoborral ékesítve s méltóságteljes alakjával azonnal meghódítja a szemlélőt. Mint mondják, súlya 225,000 kilogramm.

A főoltár közvetlen szomszédságában látjuk szent Péter és szent Pál apostolok közös sírját, melynek gazdagsága és ékessége leírhatatlan. Alig van hely a világon, ahol buzgóbban és ájtatosabban lehetne imádkozni, mint az apostolfejedelmek sírjánál, kik hitüket vérükkel pecsételték meg. A remek mozaikképeken kívül megbámultuk itt VI. Pius pápának karrarai márványból készült szobrát is, mely a nagy pápát térdelő helyzetben ábrázolja.

Egyik legszebb és legrégebb nevezetessége a szent Péter-templomnak az apostolfejedelem érzéből készült szobra (*Confessio s. Petri*). Ez a szobor szent Pétert ülőhelyzetében ábrázolja, amint jobbjával áldást ad, balkezeiben pedig a kulcsot tartja. A hívek tiszteletük jeléül a szentnek lábait esókkal illetik. A római bazároknak, de még az utcán is kaphatók e régi szép szobornak ügyes, kicsinyített utánzatai. Érdekes megjegyezni, hogy ezt a szép szobrot a pogány istenek atyja, Jupiter szobrának érzéből öntötték.

A tömérdek látnivaló között különös figyelmet érdemel még szent Péter széke. Ez a gyönyörű püspöki szék ezédrusfából készült s elefántesont betétekkel van díszítve. A négy legnagyobb hitvallónak — Ambrus, Agoston, Athanáz és Aranyszájú szent Jánosnak — szobrai vállukon tartják szent Péter székét, melyre csak a pápának szabad föllépni.

Egy baloldalt eső kápolnában egész sereg gyóntatószéket lát az ember, latin fölírásokkal. Itt mindenki elvégezheti szent gyónását a maga nyelven. Van Rómában magyar gyóntató is. Kissé szokatlan dolog volt látni, mikor a gyónó föloldozás után letérdelt a gyóntató atyával szemben s ez egy pálczával a gyónó fejére ütött, természetesen a bérnáló püspök gyöngédségével. Alázatosságból bárki odatérdelhet ilyenkor, a nélkül, hogy gyónt volna; mert az ily ütésnek bünbánó lélekkel való fogadása bucsuval van összekapcsolva.

Angyalvár.

A szent Péter-templom közelében van a történelmi nevezetességű Angyalvár, melyhez a gyönyörű szobrokkal ékített angyal-hídon keresztül jut az ember. Az Angyalvár hajdan Hadrián császár mauzóleuma (síremléke) volt. A kilenczedik és tizedik században rabló lovagok tanyáztak itten, azért VIII. Urbán pápa czitadellává alakította át, azaz megerősítette.

Az Angyalvárt a Vatikánnal hosszú oszlop-

csarnok kapcsolja össze, melyen keresztül, nem egy római pápa keresett menedéket üldözések idején az Angyalvárban. Nagy szerepet játszik ez a pápáknak és Róma városának történetében.

Az Angyalvár most államfogház, melyből déli 12 órakor naponként ágyulövés figyelmezteti a római népet, hogy — igazítsa meg az óráját.

Szent János temploma.

Róma városának legnagyobb nevezetességei közé tartozik a lateráni székesegyház, vagyis *szent János temploma*.

Ez a régi szép templom Keresztelő szent János és szent János apostol tiszteletére van szentelve s legrégebb temploma nemesak Rómának, hanem az egész kereszténységnek,

A szent János-templom szintén Őszentsége temploma, de nem mint pápáé, hanem mint római püspöké.

Ezt a templomot még Nagy Konstantin császár építtette s gazdagon megajándékozta. Sokat szenvedett e szép székesegyház földrengésektől: azelőtt még szebb volt.

Főoltára alatt ereklye gyanánt az az oltár van elhelyezve, melyen szent Péter apostol, első római pápa s néhány utóda misézett a katakombákban.

A templom falait művészi mozaikképek díszítik. Napoleon császár idejében a szent János templom legnagyobb drágaságait a francziák elrabolták.

Nagyon szép szokás az Rómában, hogy a szentségkápolnában rendszeren sok lámpa ég, a világ Világosságának tiszteletére. Ugy van itt is. S mint a szent Péter-templomban, úgy itt is, minden nyelven végezhetik a hívek szent gyónásukat.

A szent János-templom főékessége a *Corsini-kápolna*, mely oly esodaszép, hogy sokaknak itélete szerint ez a világ legremekebb kápolnája. Ebben a kápolnában feltűnő a Fájdalmas Anya (Pieta) képe, mely bizonyára legszebb Rómában.

A római pápák ezer éven keresztül a szent János-templom szomszédságában fekvő *Lateránpalotában* laktak, hol a híres lateráni zsinatokat tartották. (Folytatjuk.)

Képeinkhez.

A mücsarnokból. A héten nyilott meg a téli tárlat a mücsarnokban. Az Andrássy-ut végén épült oszlopos palota tele van a magyar művészek remek alkotásaival. Képek, szobrok váltakozva díszítik a feülről világított nyolez nagy termet. Ezek egyikét mutatjuk be mai képünkön, mint időszerű dolgot.

Faskasvadászat. A farkasvadászatra sokféle módot alkalmaznak. Van farkasverem, melybe bele esalják a veszedelmes vadat. Szokták hajtóvadászattal is irtani a farkast. A lesből vadászása is

igen gyakori. Képünkön lesből lövik le az ordast, amint a karóhoz kötött kecskét akarja elragadni. A kerítés mögé elrejtőzött vadász kényelmesen leterítette a garázda ragadozót

Apróságok.

Nem látják meg egymást. Egy a gazdaságban még járatlan falusi újdonsült mesternek egy élelmes lökupez jó drágán a nyakába sózott egy szép, de egészen vak lovat; e fontos fogyatkozást azonban a szemes lóesiszárnak sikerült az avatatlan vevő előtt eltitkolni.

Nem sokára meglátogatja egyik szomszédos tanító s a gazda siet bemutatni vendégének a szép szerzeményt.

— Barátom! — mondja neki, nem láttál te ebben a lóban semmi hibát?

— Nem én — viszonzá a kérdező.

— No hát nyugtasd meg magadat a felett, hogy ez a ló sem fog benned soha semmi hibát látni.

Lufrin jár az esze. — *Regina.* Thátikám, csináltassál nekem is egy terno-ruhát, mint van a Kohn Riezinek.

— *Apra.* Micsede? Edj olan kis lány mint te vagy, elég edj ambo-roha is.

Zabhoz mért szolgálat. Rossz termés volt. Bemegy a község kurátora néhány főkolompossal a rektorhoz.

— Rektor ur! tudja, hogy az idén nem termett se búzánk, se rozsunk, tehát ezennel kijelentjük, hogy ez évre rektor urnak zabot fogunk kimérni.

A rektor egy kissé gondolkodik, azután nyugodt hangon válaszolt:

— Igen jól van! hanem én meg majd a templomban *nyeríteni fogok* kigyelmekeknek.

Az atyafiak kimérték a búzát a rektoriuknak. Nekik bizony ne nyerítsen a templomban.

Pótlórejtvény.

— olyó	— árga.
— ra.	— rva.
— öke.	— orbe.
— rem.	— rvos.
	— olbász.

A hiányzó betűket egy betűvel ki kell pótolni minden szó előtt, de úgy, hogy a szó értelmes legyen és a kezdőbetűket fölülől lefelé olvasva, Péterfi Tamás legújabb könyvének címét adja.

Megfejtési határidő november hó 24.

Megfejtők között *kirételesén 3 kötet regényt sorsolunk ki.*

A *„Független Ujság”* 45-ik számában közölt talány megfejtése:

»Hit, szemény, szeretet.«

Helyesen fejtették meg: Fodor Lina, Szabó Mariska, Jancsó Mariska, Bódis Anna, *Rákosi Berta*, Hirner Etelka, Stokker Domokos, Balázs János, Kaesó Albert, Bernáth Sándor, Juhász Pál, Bódis Ferencz, Kovács Jenő, Gutai János, Eskütt György, Fekete Antal, Daru Sándor, Bede Ferencz, Engl István.

A sorshuzárnál *Rákosi Berta* (Tata) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Benyiczkyne Bajza Lenke »A hegység tündére« című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Jakosa Lajosnak. A kékgáliczezal páczolt búzat emberi eledelül felhasználni semmi esetre sem tanácsos, mert többé-kevésbé mérges. Legjobb lesz, ha a megmaradt páczolt búzát vetőmagnak eladja, vagy pedig megtartja a jövő vetésig, amikor elvetheti. — *ifj. Sz. M.* urnak, R-Kovács háza. A katonai vonatezredektől évenként kisorolt és még tenyésztésre alkalmas kanczákat minden év őszén szoktak gazdáknak eladni. Az idén a kimustrálás már mindenütt megtörtént, a jövőre nézve, ha ilyenekhez akar jutni, forduljon a Csongrád megyei Gazdasági Egyesülethez, hogy előjegyezze. — *S. J.* urnak, P. Szt. Iván. Azt, hogy mennyi adót köteles fizetni, a jegyzőnél tudhatja meg, kérdezősködjön utána. — **Fekete Antal** urnak. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara szokta elhelyezni a szegény székely fiukat. Ezideig közel ezeröttszáz *derék iparost neveltek állami segélylyel.* Tessék közelebbi tudnivalóért irni *László Gyula* urnak ker. és iparkamarai titkár, *Marosvásárhely.* — **Sárosi József** urnak. A *„Független Ujság”* 39. számában igen szép vers van *„Ezüstlakodalomra”.* Ezüstlakodalomnak a huszonötödik évfordulót nevezik. Tessék felhasználni a Petrus Jenő szép költeményét. — **Szotin Ovcsarra.** A *„Független Ujság”* 45. számában közölt talány megfejtését beküldötte, de a nevét nem írta alá és e miatt a sorsolásban részt nem vett. Jövőre a nevét ne feledje oda írni a levelező-lapra.

A *„Független Ujság”* szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaci árak.

Budapest, 1901. november 16-án.

Éabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 16'80—17'90 K. *Rozs* 13'40 K-től 14'00 K-ig. *Apra* 11'80 K-től 12'20 K-ig, jobb minőségű 15'40 K-től 16'60 K-ig. *Zab* 14'80 K. *Tengeri* 10'50 K. *Liszt* ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26'50	25'70	24'70	23'90	23'40	22'60	21'80	19'20	11'80

Buzakorpa finom 8'80 K, durva 9'00 K.

Egyéb magvak: *mák* 49—44 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 16—17 K, aprószemű 16—17 K, *tarka* 10—12 K, *leucse* 24—36 borsó héjas 18—38 K, *lóhere* 46—55 K, *luczerna* 48—54 K *baltaczim* 12'50—13'50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 400—580 fillér, muhar 420—520 fillér, zsupszalma 320—340 fillér, alomszalma 240—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürű 38—41 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 91—92 fillér, 280—300 kg.-mos 90—92 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—91 fillér, szerb 84—90 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyzettettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 64—70—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 48—52—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—52'00, magyar tehén középminőségű 42—62'00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 40—65'00, szerbiai ökör jobb minőségű 56—60—, kivitel —, középminőségű 48—64—, szerbiai bika 48—56—, szerbia bivaly 30—42—, kiv. 50— koronáig métermázsánként étősúlyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyúk páronként 3'00—4'00 K, csirke 1'30—1'50 K, kappan hizott 3'00 K—4'00 K. Rucza 4'50—6'00 K. Lud hizott 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 82—86 K, erdélyi 74—80 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5'20—5'60 K.

Tejtermékek. Teavaj 1'80—2'10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1'40—1'50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0'00—0'00 1 q 3'00—7'00 Petrezselyem 100 kötés 0'00—0'00, 1 q 5'—8'—, zeller 100 drb 1'60—3'00, karalábé 1'00—1'60, vöröshagyma 100 kötés 00—drb 0'00 q 6'40—7'60, foghagyma 26—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1'20, fehérrépa, fejeskáposzta 5'00—9'00—, kelkáposzta 100 drb 1'60—2'00, vöröskáposzta 08—14—, fejessaláta 4'00—5'00, kötött saláta 0'00—0'00, burgonya rózsza 1 q 3'00—3'60, sárga 3'60—4'00.

A m. kir. államvasutak téli menetrendje.

Budapest—Hatvan, Budapest—Bicske, Budapest—Párkány-Nánára a vonatok érkezése oda és vissza.

Érvényes 1901. évi október hó 1-től.

Budapest k. p. u. — Hatvan.

Allomások	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.	I.-II.	I.-III.
Budapest keleti p. u.	402	304	318	408	310	320	404	312	302	308	314	406	316	326	410	320
Gödöllő	710	730	735	850	935	1236	235	240	345	520	625	800	1110	855	1110	855
Aszód	—	—	838	954	1045	143	318	330	—	630	733	911	1228	1006	1228	1006
Hatvan	—	—	—	955	1046	145	318	340	—	631	735	912	1229	1007	1229	1007
	—	—	—	819	1017	211	338	494	—	659	801	938	101	1032	101	1032
	—	—	—	944	1038	237	355	427	—	725	827	1095	128	1056	128	1056

Hatvan—Budapest keleti p. u.

Allomások	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.
Hatvan	227	425	580	695	808	1137	1205	130	110	454	633	833	1110	833	1110	833
Aszód	306	452	577	631	720	833	1223	—	137	521	658	832	—	832	—	832
Gödöllő	348	522	626	704	746	902	1121	—	206	552	725	892	—	892	—	892
Gödöllő	350	524	628	706	748	903	1120	—	208	554	726	894	—	894	—	894
Budapest k. p. u.	520	635	730	815	845	1005	1225	130	310	700	830	1000	—	1000	—	1000

Budapest keleti p. u. — Bicske.

Allomások	V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.
Budapest keleti p. u.	620	650	850	1225	730	215	225	16	12	430	720	950	1045	1045	1045	1045
Budapest-Ferencváros	636	707	—	1236	—	—	236	—	—	441	731	1002	1059	1059	1059	1059
Budapest-Kelenföld	649	715	906	1245	746	221	244	—	—	451	740	1011	1110	1110	1110	1110
Budapest-Kelenföld	—	720	907	1246	747	232	245	—	—	453	741	1014	1118	1118	1118	1118
Bicske	—	819	945	145	826	310	245	—	—	557	843	1115	1218	1218	1218	1218

Bicske—Budapest keleti p. u.

Allomások	T. sz. sz.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.
	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.	I.-III.
Bicske	435	505	612	651	849	1255	746	305	431	619	742	848	—	848	—	848
Budapest—Kelenföld	544	612	651	849	133	403	536	403	536	658	846	925	—	925	—	925
Budapest—Kelenföld	547	616	659	859	134	404	540	404	540	659	848	925	—	925	—	925
Budapest-Ferencváros	602	627	712	909	—	415	553	—	—	—	908	—	—	—	—	—
Budapest keleti p. u.	615	640	725	920	150	425	605	425	605	715	915	945	—	945	—	945

× A 7 és 8 sz. vonatonál a szomszédos forgalmi jegyek használatát ki van zárva.
 o Közlekedik vasár- és ünnepnap előtti köznapon.

Budapest ny. p. u. — Párkány-Nána és vissza.

Állomások	Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.		Sz. v.		Gy. v.	
	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.	L.-III.	L.-II.
Budapest ny. p. u. ind.	166	168	170	172	174	176	178	180	182	184	186	188	190	192	194	196
Palota — Újpest ind.	555	608	655	710	730	800	905	925	939	1018	1050	1130	1215	1225	1336	1393
Vác ind.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.	é. r. k.
Nagy-Máros ind.	819	848	849	848	849	848	849	848	849	848	849	848	849	848	849	848
Párkány-Nána é. r. k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Állomások	163	1407	165	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117	117
Párkány-Nána ind.	—	419	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magy-Máros ind.	—	594	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vác ind.	—	535	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Palota — Újpest ind.	517	1614	619	719	719	719	719	719	719	719	719	719	719	719	719	719
Budapest ny. p. u. é. r. k.	535	625	635	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735	735

Az igazgatóság.

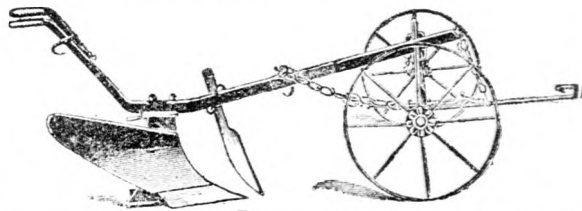
Jegyzet: • Ezen vonattól a szomszédos forgalmu menetek használatát ki van zárva

□ Csak október és április hónapokban közlekedik.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközök elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

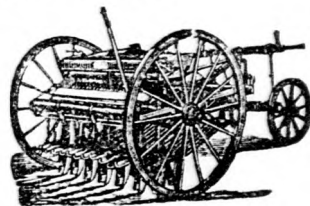
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

úgy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnum egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vehető.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

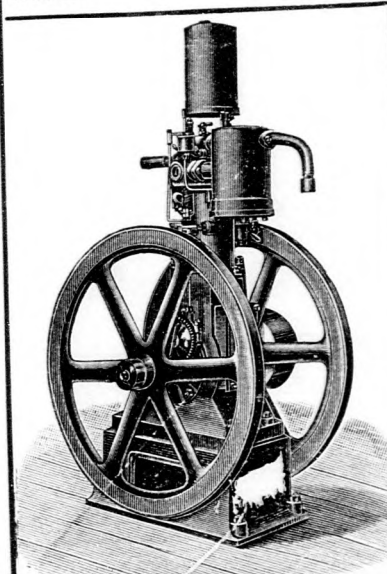
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin lokomobiljaink

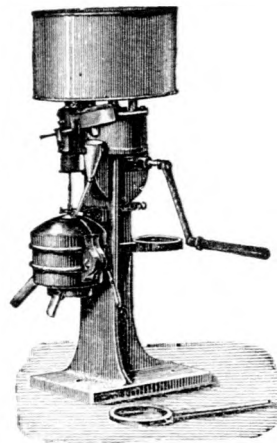
(Bánki szabadalma).

adómentes ásványolajjal a legolcsóbb hajtóerő.

Hatósági engedély nélkül bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes, egyszerű, tartós szerkezetű, gépészre nincs szükség.

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

A
„Mélotte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

tej-
főlözőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:

Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

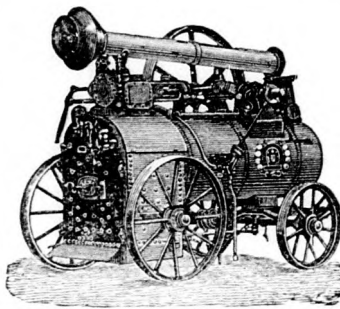
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindenmü tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. államvasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcséplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR RÉSZEVENY-TÁRSASÁG

ezelőtt PFANHAUSER Á.

ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLÖZŐ-GÉPEK)

MINDENMÜ TEJJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.

✻ BUDAPEST ✻

V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.

Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokra minden iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

MAGYARON ELSŐ TEGNAGYORR ÉS LEGYORR HIRNEVITŐRÁJUTTE

ALAPÍTVA 1847

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ÉS MŰÓRAS FOLIALUDA. A REMONTTOIR INGAORÁNNAK STB STB. JAVÍTÁSOK 5-EVI JAVÍTÁSOK JAVÍTÁSOK JAVÍTÁSOK

ORÁK ÉKSZERÉK 10-EVI JÓTÁLLASSAL KESZPENZERT, VALAMINT

RÉSZEFTIFIZETESRE

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemü egyéb műtrágyaféléket elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.